

ΚΕΙΜΕΝΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΣΤΟ ΤΟ ΠΑΝΕΛ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ, ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Σε αυτό το πάνελ συζητήθηκε η συμμετοχή και η ένταξη των εργαζομένων, των διανοούμενων, των καλλιτεχνών και των συλλογικοτήτων του πολιτισμού σε ένα κίνημα, και τονίσθηκε η ανάγκη για τη συμμετοχική τους στη διαμόρφωση δημόσιων πολιτικών για τον πολιτισμό. Επισημάνθηκε η έλλειψη κατάλληλων χώρων για εκδηλώσεις που να τους διαχειρίζονται οι πολίτες με τρόπο που οι ίδιοι θα αποφασίζουν και με πνεύμα συνεργασίας. Η έλλειψη αυτή κάνει επιτακτική την ανάγκη για οικειοποίηση δημόσιων χώρων και μνημείων με την αξιοποίηση των δεσμών που σήμερα υπάρχουν ανάμεσα στις συλλογικότητες και τους καλλιτέχνες, με στόχο τη δημιουργία δικτύων από τα κάτω, που θα λειτουργούν με αυτοδιαχείριση και αλληλεγγύη. Σε αυτή την κατεύθυνση είναι αναγκαία όχι μόνο η επικοινωνία μεταξύ τους αλλά και η επικοινωνία με εργαζόμενους σε άλλους τομείς παραγωγής, με συνδικάτα, με κοινωνικές οργανώσεις, με κινήματα των πολιτών και των γειτονιών, λειτουργώντας με ισότιμες σχέσεις, αμοιβαιότητα και συνεργασία και με δέσμευση για την προστασία του κοινωνικού και φυσικού περιβάλλοντος.

-Όπως από την τέχνη, την κουλτούρα και την εκπαίδευση οικοδομείται η κοινωνία, αντίστοιχα και η οικοδόμηση της πόλης χρειάζεται χώρους με κοινωνικό προσανατολισμό. Ο πολιτισμός δεν είναι θέμα διασκέδασης ή ψυχαγωγίας, αλλά συμβάλλει στη διαμόρφωση των υποκειμένων και σε μια πλουραλιστική συλλογικότητα και για το λόγο αυτό πρέπει να επιδιωχθεί η σύνδεσή του με τα συνδικάτα, με τους εργαζόμενους όλων των τομέων, προκειμένου μέσα από τη συναντήσεις να κατανοήσουν τις διαφορές τους και να μπορούν να συζητούν και να οργανώνονται για να προστατέψουν και να προβάλλουν τον πολιτισμό. Για την υπεράσπιση των ιστορικών μνημείων είναι απαραίτητο να γνωρίζουμε την ιστορία και οι χώροι του πολιτισμού να γίνουν χώροι συνάντησης των πολιτών για τη συζήτηση θεμάτων που αφορούν την κοινωνία. Πρόκειται για ζήτημα ζωής, διότι η ιστορία και ο πολιτισμός είναι τροφή για το μυαλό και την διαμόρφωση της ανθρωπότητας. Οι εργαζόμενοι/ες στον πολιτισμό παρεμβαίνουν με το έργο τους που έχει ανθρωπιστική διάσταση που βελτιώνει τη ζωή όλων, με σεβασμό στο περιβάλλον

-Παρουσιάστηκε και συζητήθηκε η πρόταση για τη διαχείριση των ιστορικών μνημείων και των χώρων του πολιτισμού από την κοινωνία και διότι η κοινωνία σε όλη την ιστορία έχει συμμετάσχει στη δημιουργία αυτού του πολιτισμού και αποτελεί μέρος του, τόσο συμβολικά αλλά και στην ανάδειξη της ιστορικής του σημασίας και ταυτότητας. Για το λόγο αυτό πρέπει η κοινωνία να προστατεύσει από την εμπορευματοποίηση και την ιδιωτικοποίηση, μνημεία, πάρκα, σχολεία, κινηματογράφους, εκκλησίες, και επιχειρήσεις που σήμερα είναι μνημεία σημαντικά. Για την πόλη του Μεξικού έγινε η πρόταση να αναπτυχθεί αυτό το κίνημα ξεκινώντας από το ιστορικό κτίριο της φοιτητικής εστίας

-Πρόσφατα έχει αναληφθεί πρωτοβουλία για τη δημιουργία μιας σύμπραξης για τον πολιτισμό, με την προϋπόθεση της διατήρησης της διαφορετικότητας και της ταυτότητας, που έχει ο καθένας, συμπεριλαμβανομένης προσφοράς του καθενός με τη δική του ευαισθησία, δημιουργικότητα, εκφραστικότητα και το συμβολισμό που αυτές παράγουν για την κοινωνία. Ωστόσο, η κατάσταση των εργαζομένων στον τομέα του πολιτισμού είναι επισφαλής και αμφισβητούμενη εξαιτίας της αντίληψης που έχει η κυβέρνηση για τον πολιτισμό καθώς: δεν είναι στην προτεραιότητα, ούτε θεωρείται βασική για τις δημόσιες πολιτικές ή επίλυση προβλημάτων υποδομών, ενώ η απροθυμία και η άγνοια να αντιμετωπίσουν τον πολιτισμό σαν κινητήρια δύναμη της ανάπτυξης, οδηγεί την κυβέρνηση στο να προσφέρει επιλεκτικά συμβάσεις, επιχορηγήσεις και υποτροφίες σε άτομα προσκείμενα σε αυτήν ευνοώντας με τον τρόπο αυτό τις πελατειακές σχέσεις.

-Όσον αφορά την τη συμμετοχική διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων στις διάφορες περιοχές, εμποδίζεται η οριζόντια λειτουργία των συλλογικοτήτων που θα επέτρεπε την άμεση παρέμβαση της κοινωνίας, αφού οι εκδηλώσεις και οι παρουσιάσεις είναι προκαθορισμένες και οι χώροι προσβάσιμοι μόνο από ορισμένους επιτήδειους. Από την άλλη πλευρά, η καθυστέρηση των πληρωμών στους εργαζόμενους στον πολιτισμό δημιουργεί σοβαρά προβλήματα και είναι αποτέλεσμα της έλλειψης νομικής και συνταγματικής αναγνώρισης του έργου τους. Για όλα αυτά που θεωρούμε πολύ σημαντική τη συμμετοχή μας στις δημόσιες πολιτικές και την διατύπωση προτάσεων στους θεσμούς για έργα και δράσεις και έχουμε επεξεργαστεί ένα σύνολο προτάσεων στο οποίο διατυπώνεται η εξής προβληματική: Στο άρθρο 3 του Συντάγματος που αφορά τις λειτουργίες του κράτους σχετικά με την

εκπαίδευση να προστεθούν και οι έννοιες του πολιτισμού και της τέχνης, και στη συνέχεια να αρχίσει η επεξεργασία αντίστοιχων διατάξεων με σκοπό να ενταχθούν και αυτές στο νόμο για τα δικαιώματα στον πολιτισμό των κατοίκων και των επισκεπτών της πόλης του Μεξικού, που δημοσιεύτηκε στις 22 Ιανουαρίου του προηγούμενου χρόνου και να αρχίσουν να εφαρμόζονται.

- Από την άλλη πλευρά, εργαζόμαστε σε δράσεις όπως: η δημιουργία μιας ομάδας παραγωγής εναλλακτικής μουσικής στην οποία θα συμμετέχουν πολλές συλλογικότητες και θα μπορεί λειτουργώντας με οριζόντιο τρόπο να έχει πρόσβαση κάθε γειτονιά, συνοικία ή περιοχή. Με τον ίδιο τρόπο έχει ήδη πραγματοποιηθεί ένα φεστιβάλ χορού που οργανώθηκε από όλους για όλους. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι κατά τη διάρκεια αυτής της διαδικασίας, οι εργαζόμενοι στο χώρο του πολιτισμού σκέφθηκαν την ιδέα της δημιουργίας μιας συνέλευσης για τον πολιτισμό που θα λειτουργεί και σαν υπηρεσία διαχείρισης των θέσεων εργασίας σε αυτό το χώρο, μια ιδέα που έχουμε αρχίσει να εξετάζουμε, αλλά με δεδομένη την πολυπλοκότητα και τα προβλήματα που αυτή έχει, προς το παρόν δεν είμαστε έτοιμοι. Ωστόσο, είναι ένα σημείο όπου πρέπει να εργασθούμε και να εξετάσουμε τις διάφορες πτυχές, λαμβάνοντας υπόψη την επισφάλεια της εργασίας των καλλιτεχνών και το περιορισμένο εύρος του έργου τους, με δεδομένο μάλιστα ότι δεν απολαμβάνουν βασικά δικαιώματα όπως αυτό της της υγείας, της κατοικίας, των διακοπών κ.λπ. -

-Με τον ίδιο τρόπο που θα πρέπει να συμμετέχουμε στη διαμόρφωση δημόσιων πολιτικών, προβάλλοντας και διαδίδοντας αυτή την ανάγκη χωρίς να μπορούμε σε γραφειοκρατικές διαδικασίες και με στόχο το διάλογο, την πολιτιστική παραγωγή και την παρέμβαση με βάση τις προτάσεις μας. για τον πολιτισμό Πρέπει να δημιουργήσουμε μια διαφορετική σχέση με την κυβέρνηση με μία άλλη οπτική και όχι με πελατειακές σχέσεις, και να λειτουργούμε ούτε σαν εργοδότες ούτε σαν υπάλληλοι, αλλά να εξασφαλισθούν αξιοπρεπείς αμοιβές για το έργο των καλλιτεχνών, να μπορούν να χρησιμοποιούν αξιοπρεπείς χώρους για την πραγματοποίηση δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων και με τη συμμετοχή βεβαίως των πολιτών προς τους οποίους απευθύνονται οι εκδηλώσεις. Εκτός από αυτό θα πρέπει να διασφαλίζεται και να γίνει σεβαστή όχι μόνο η πρόσβαση και η χρήση των χώρων αυτών από τους καλλιτέχνες και τους πολίτες, για πολιτιστικές εκδηλώσεις, αλλά και να καλούνται στους χώρους αυτούς οι πολίτες σε συναντήσεις για συζητήσεις και άλλες συλλογικές δράσεις.

-Η συμμετοχή σε τέτοιου είδους συναντήσεις, όπου ανταλλάσσονται εναλλακτικές εμπειρίες από διάφορες μορφές οργάνωσης και

διαμορφώνονται προτάσεις για την αντιμετώπιση της επισφάλειας της κοινωνίας που δημιουργείται από το σημερινό οικονομικό μοντέλο, είναι σημαντική και μπορεί να συμβάλλει στη μεγαλύτερη συμμετοχή των πολιτών στα κινήματα στις γειτονιές, στα κοινωνικά κινήματα και στα κινήματα για τον πολιτισμό με στόχο την αναζήτηση εναλλακτικών επιλογών. Όμως η ρευστή και ασταθής η οικονομική και εργασιακή κατάσταση που αντιμετωπίζουν οι καλλιτέχνες, αλλά και οι μορφές οργάνωσης που χρησιμοποιούν συχνά οδηγεί στο να μην αναγνωρίζονται σαν ένα κομμάτι του εργασιακού τομέα, αν και η ύπαρξη και η λειτουργία τους κάνει φανερό ότι με την εργασία τους προσφέρουν στην οικονομία. Παράλληλα είναι γεγονός ότι η ενασχόλησή τους με τον πολιτισμό τους προσφέρει τα μέσα για να δημιουργούν και να παρουσιάζουν νέες καινοτόμες μορφές παρέμβασης που προκαλούν προβληματισμό, και με τον τρόπο αυτό οι ιδέες και οι εμπειρίες τους, όταν γίνουν γνωστές, δημιουργούν ενδιαφέρον και σε άλλους κατηγορίες εργαζομένων.

-Είναι αναγκαίο η καλλιτεχνική κοινότητα και τα κοινωνικά κινήματα να μάθουν να οργανώνουν τη δράση στο πλαίσιο μιας οικονομίας ανεξάρτητης, αυτόνομης, αλληλέγγυας και αυτοδιαχειριζόμενης και σε αυτή την κατεύθυνση έχει πολύ μεγάλη σημασία η συλλογική συμμετοχή σε επίπεδο γειτονιάς. Η συλλογική εργασία στις γειτονιές, που προαναφέρθηκε δεν σημαίνει ότι θα λειτουργήσει συντεχνιακά, αλλά ότι από τη δημιουργική ικανότητα αυτών που συμμετέχουν θα διαμορφώνονται προτάσεις που θα γνωστοποιούνται και θα συζητούνται. Στο βαθμό που όλοι καταλαβαίνουμε ότι στο πλαίσιο του συστήματος ζούμε είμαστε σε έναν πόλεμο και ότι οι περιοχές που ζούμε, το έδαφος και οι πόροι αμφισβητούνται, πρέπει να δημιουργήσουμε ένα συμμετοχικό κίνημα με ηγετικά χαρακτηριστικά που θα αναλάβει τη συγκρότηση μιας πολιτικής οντότητας, την οποία θα ελέγχουν οι πολίτες. Στόχος μας θα είναι αυτή η οντότητα να επικρατήσει σε μορφή οργάνωσης και να προβάλλει την αυτοάμυνα σαν δυνατότητα που δημιουργεί δράσεις, ώστε να φθάσουμε στο «δια ταύτα» αναλαμβάνοντας υπεύθυνα και το ρίσκο του κινδύνου με ότι αυτό συνεπάγεται. Για να επιτευχθεί αυτό θα πρέπει να δημιουργήσουμε αλληλέγγυες δομές αυτοάμυνας με συγκεκριμένους στόχους και δική τους οργανωτική δομή, για να προλάβουμε κινδύνους, που οφείλονται στην κοινωνική αστάθεια και την εξαθλίωση της εργασίας του καθενός. Αυτό θα επιτρέψει να δημιουργηθούν και συμμαχίες ισότιμες και πλουραλιστικές για τη συγκρότηση συμμετοχικών συλλογικοτήτων με επίκεντρο την ιστορία, τον πολιτισμό και την αμοιβαία κατανόηση, και βέβαια στις συναντήσεις των συλλογικοτήτων θα εκφράζεται η αναγνώριση και ο σεβασμός στην αξιοπρέπεια των άλλων, η αναγνώριση της διαφορετικότητας με ισότητα που θα συμβάλλει στην εξάλειψη των πρακτικών των διακρίσεων και του αποκλεισμού. Επίσης θα

συμβάλλει στο να διαμορφωθεί, να διαδοθεί και να είναι ανοικτή στην κοινωνία η ιδέα των “ρόλων” που “καλούνται να αναλάβουν” οι γυναίκες, οι οποίες έχουν μετατραπεί σε θύματα της άδικης μεταχείρισης τόσο στο χώρο εργασίας όσο και στα καθήκοντα της δουλειάς στο σπίτι, η οποία σύμφωνα με εκτιμήσεις αντιστοιχεί στο 25% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος, χωρίς όμως να έχει μετρηθεί επακριβώς ούτε έχει υπολογισθεί γενικευμένα η αντιστοιχία της συμμετοχής για την υλοποίηση αυτών των εργασιών ανάμεσα στις γυναίκες και τους άνδρες.

Είναι σημαντικό να επιμείνουμε για την καθιέρωση της αυτονομίας και της ανεξαρτησίας στις συμμαχίες που δημιουργούνται, γιατί με τον τρόπο αυτό οι διάφορες συλλογικότητες θα μπορούν να διαχειρίζονται και τα οικονομικά των προγραμμάτων που υλοποιούν δίνοντας έμφαση στη δημιουργικότητα και στην αλληλέγγυα οικονομία με σεβασμό στο περιβάλλον και τα ανθρώπινα δικαιώματα και με στόχο να πετύχουμε πλήρη και αξιοπρεπή ανάπτυξη στηριγμένη στη φιλοσοφία του Buen Vivir.

Μετά από αυτές τις σκέψεις, προκειμένου να διαμορφωθεί ένα κοινό όραμα για τη ιστορία, τον πολιτισμό και την τέχνη στους εργαζόμενους σε διάφορους τομείς, πιστεύουμε ότι θα πρέπει να ζητηθεί η σύνδεση του περιεχομένου όλων των πάνελ που παρουσιάσθηκαν στην 3^η Συνάντηση για την Οικονομία των εργαζομένων και να εργαστούμε από κοινού προκειμένου να την αξιοποιήσουμε και να γίνει από εδώ το κάλεσμα για τη συγκρότηση μιας σύμπραξης για τα ιστορικά μνημεία και τα μνημεία του πολιτισμού

Εισηγητές:

Μάκης Σταύρου, ιστορικός, από της Ελλάδα, μέλος της Σύμπραξης για τα Ιστορικά Μνημεία και μέλος της Εναλλακτικής Δράσης

“Η διαχείριση των μνημείων της ιστορίας και των χώρων του πολιτισμού σαν κοινά αγαθά από την ίδια την κοινωνία”

Gerardo Carrillo, μουσικός και συνδιοργανωτής της Συνέλευσης για τον πολιτισμό στην Πόλη του Μεξικού

“Η Συνέλευση για τον πολιτισμό: Οι εργαζόμενοι στον πολιτισμό, οι δημόσιες πολιτικές και οι προκλήσεις”

Mayra León, εργαστήριο βιβλίων της κολεκτίβας για την τέχνη στο Almoxcalli,(Μεξικό):

“Η στρατηγική της αυτοδιαχείρισης της σύνδεσης μέσω της τέχνης και της ανεξαρτησίας των συλλογικοτήτων με σκοπό τη δημοσιοποίηση κειμένων πολιτικού περιεχομένου χωρίς να περνούν λογοκρισία”;

Fernando Zaragoza Chávez Alquimia, δημοσιογράφος στο Μεξικό για την τέχνη και τον πολιτισμό:

“Η αναζήτηση δημόσιων χώρων για τον πολιτισμό”

Sergio González, από την πλατφόρμα γειτονιάς 06600 και το παρατηρητήριο της συνοικίας Χουάρες, συντονιστής της R.A.T.(Συναντήσεις σε καλλιτεχνικούς χώρους για ανταλλαγή απόψεων) και από το πρόγραμμα στη γειτονιά y proyecto “ Από γειτονιά σε γειτονιά”

“Η συλλογική οικονομία στις συνοικίες της πόλης!”

Συντονίστρια Laura Nava Arontes, από την κολεκτίβα Brujula Metropolitana,

Πόλη του Μεξικού, χώρος, Talleres Aragón, 9 Νοεμβρίου 2018